

Sygn. akt V KZ 50/21

POSTANOWIENIE

Dnia 9 grudnia 2021 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Andrzej Stępka

po rozpoznaniu na posiedzeniu w dniu 9 grudnia 2021 r.

w sprawie E. R.

zażalenia na zarządzenie z dnia 28 września 2021 r., II AKo (...),

o uznaniu za bezskuteczny osobistego wniosku E.R. i E.R. o wznowienie postępowania

zakończonego wyrokiem Sądu Rejonowego w P.

z dnia 13 maja 2011 r., sygn. akt II K (...),

utrzymanym w mocy wyrokiem Sądu Okręgowego w O.

z dnia 15 listopada 2011 r., sygn. akt VII Ka (...),

na podstawie art. 437 § 1 k.p.k.

p o s t a n o w i ł

utrzymać w mocy zaskarżone zarządzenie.

UZASADNIENIE

E. R. i E. R. wystąpili do Sądu Apelacyjnego w (...) o wyznaczenie im obrońcy z urzędu celem złożenia wniosku o wznowienie w/w postępowania. Postanowieniem z dnia 7 kwietnia 2021 r., sygn. akt II AKo (...), Sąd wniosku tego nie uwzględnił. Po rozpoznaniu zażalenia E. R., Sąd Apelacyjny w dniu 29 kwietnia 2021 r. zmienił zaskarżone postanowienie w ten sposób, że wyznaczył E.R. obrońcę z urzędu w osobie adw. O. G. celem sporządzenia wniosku o wznowienie postępowania lub poinformowania Sądu Apelacyjnego o braku podstaw do wniesienia wniosku o wznowienie postępowania.

Obrońca ten pismem z dnia 7 lipca 2021 r. poinformował Sąd Apelacyjny o braku podstaw do sporządzenia wniosku o wznowienie postępowania. Pismem z dnia 18 sierpnia 2021 r. E. R. wniósł o zmianę obrońcy z urzędu w osobie adw. O.G., który w ocenie skazanego sporządził wadliwą opinię o braku podstaw do sporządzenia wniosku o wznowienie postępowania. W dniu 1 września 2021 r. wezwano E. R. do uzupełnienia wniosku o wznowienie postępowania poprzez sporządzenie go i podpisanie przez obrońcę ustanowionego we własnym zakresie (adwokata lub radcę prawnego) - w terminie 7 dni od otrzymania pisma, pod rygorem pozostawienia wniosku bez rozpoznania. Wezwanie to doręczono E.R. w dniu 6 września 2021 r. Pomimo prawidłowego wezwania i właściwego pouczenia, E. R. nie uzupełnił w wymaganym terminie tego braku. W tej sytuacji upoważniony sędzia Wydziału II Karnego Sądu Apelacyjnego w (...) zarządzeniem z dnia 28 września 2021 r., sygn. akt II AKo (...), uznał osobisty wniosek E. R. i E. R. o wznowienie postępowania - na podstawie art. 120 § 2 k.p.k. za bezskuteczny.

Na to zarządzenie E. R. złożył zażalenie, w którym podniósł, że wyznaczony obrońca z urzędu nadużył jego zaufania i wadliwie sporządził opinię o braku podstaw do wznowienia postępowania. Następnie skarżący zarzucił, iż został niesłusznie skazany mimo braku w tym zakresie dowodów.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Zażalenie E. R. nie zasługuje na uwzględnienie.

Przepis art. 545 § 2 k.p.k. stwierdza jednoznacznie, że jeśli wniosek o wznowienie postępowania nie pochodzi od prokuratora, powinien być sporządzony i podpisany przez adwokata albo radcę prawnego. W doktrynie oraz orzecznictwie obowiązek ten określany jest powszechnie jako przymus adwokacki, chodzi bowiem o to, by przedmiotowy wniosek opracował podmiot fachowy. Użyte w tym przepisie sformułowanie „powinien” jest równoznaczne z bezwzględną koniecznością realizacji nakazu w nim zawartego. W tej sytuacji złożenie wniosku o wznowienie postępowania sporządzonego osobiście przez samego wnioskodawcę (skazanego, ukaranego) jest czynnością prawnie bezskuteczną (*por. T. Grzegorzczuk, Kodeks postępowania karnego. Komentarz, Warszawa 2008, s. 1153; postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 13 września 2012 r., III KZ 67/12, Lex Nr 1220908; z dnia 21 listopada 2012 r., IV KZ 65/12, Lex Nr 1228644*).

W przedmiotowej sprawie E. R. (podobnie jak E. R.) nie był uprawniony do sporządzenia osobiście wniosku o wznowienie postępowania. Brak formalny wniosku polegający na niesporządzeniu i jego niepodpisaniu przez adwokata lub radcę prawnego mógł być usunięty tylko wówczas, gdyby ustanowił on pełnomocnika w osobie adwokata lub radcy prawnego z wyboru, gdyż został prawidłowo do tego wezwany w trybie art. 120 § 1 k.p.k.

Rozpoznając niniejsze zażalenie Sąd Najwyższy nie mógł badać zasadności podniesionych przez skarżącego argumentów uzasadniających – jego zdaniem – wznowienie postępowania, gdyż stanowiłoby to obejście przepisów ustanawiających przymus adwokacki. Stwierdzić też trzeba, że brak jakichkolwiek podstaw do wyznaczania kolejnego obrońcy z urzędu celem sporządzenia wniosku o wznowienie postępowania. Jeśli skazany nadal uważa, że taki wniosek należy sporządzić, to powinien skorzystać z pomocy obrońcy z wyboru. Złożenie wniosku o wznowienie postępowania na korzyść skazanego nie jest ograniczone żadnym terminem, zatem może on to uczynić po zebraniu odpowiednich środków i zleceniu sporządzenia wniosku ustanowionemu przez siebie adwokatowi lub radcy prawnemu, o ile obrońca uzna, że powody do wznowienia rzeczywiście zachodzą. Ponieważ jednak w przedmiotowej sprawie E.R. nie usunął braku formalnego, wydanie przedmiotowego zarządzenia należy uznać za całkowicie słuszne.

Zarządzenie to jest w pełni zasadne i jako takie należało utrzymać je w mocy.